

ARCHITECTURE

Культурно-освітній Мистецький Прото-Ансамбль Столиці: проект «Компас» – Київ, Україна

Т. М. Ладан

Кафедра Основ архітектури і архітектурного проектування
Київського національного університету будівництва і архітектури, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: ladantetiana@gmail.com, tladan@ukr.net

Paper received 23.08.17; Accepted for publication 29.08.17.

Анотація. Описується проект «Компас», який призначається для утворення культурно-освітнього мистецького ансамблю столиці найвищого ступеня – «прото-ансамблю» м. Києва. Визначаються основні об'єкти проекту, етапи його реалізації. Крапкою відліку для проекту «Компас» пропонується вважати Національний комплекс «Експоцентр України», для якого пропонуються експериментальні концептуальні проекти його реконструкції та майбутнього зростання на півдні. Використовується мистецький образно-символічний підхід до архітектурно-містобудівних рішень будівель та споруд, просторів на основі звернення до головних знаків української етнокультури.

Ключові слова: проект «Компас» – культурно-освітній мистецький «прото-ансамбль» столиці, символ, образ, Національний комплекс «Експоцентр України», м. Київ, знаки української етнокультури.

Вступ. «Ансамбль» – це результат поєднання частин – об'єктів (будівель, споруд) в неподільну художньо-образну змістовну структуру – будівлі та споруди, які складають єдину просторову композицію, в єдиному стилі, напрямку, або у його певній послідовній трансформації. В залежності від масштабів забудови історичного міста та його основних структуруючих елементів (вулиці, площі, квартали, мікрорайони, райони) можна виділити такі види архітектурних ансамблів у міській забудові як: ансамбль вулиці, ансамбль площі, ансамбль кварталу, ансамбль мікрорайону, ансамбль району, які можуть взаємодоповнювати та перетікати один в другий. Ансамбль утворюється зазвичай подібними за типом або функцією будівлями в певний період часу, або поступово доповнюється за довгий період часу. Таким чином історичне місто поступово опиняється у сітці ансамблів об'єктів різних типів різних за стилями та напрямками. В процесі зростання міста, на містобудівному рівні особливо важливо не втратити гармонійні міські «пейзажі» – паркові та архітектурні ансамблі. На сучасному етапі реконструкції міського середовища та на етапі введення нових архітектурних об'єктів слід визначати певні акценти та домінанти – визначні ключові гармонійні освітні архітектурні об'єкти, які б могли стати крапками культурного тяжіння в структурі міста – туристичними знаковими центрами та об'єктами для розвитку інновацій.

Таким чином, «прото-ансамбль міста» – це гармонійні знакові освітні архітектурні об'єкти та простори, які виникають при реконструкції історичних будівель або міського середовища та будівництві нових об'єктів, у планувальній структурі міста, які утворюють образний ансамбль міста найвищого ступеня, який забезпечує поширення інноваційної інформації для всіх галузей діяльності.

Короткий огляд публікацій по темі. Поняття ансамблю та визначення його архітектурної складової (класифікацію ансамблів по типу виникнення) було узагальнено у дослідженні Арменака Амелянца, який визначає, що, згідно з теорією ансамблю, його поняття пройшло три стадії формування: 1) ансамбль, як єдність групи будинків; 2) ансамбль, як єдність простору; 3) ансамбль, як єдність образної побудови фрагмента міської забудови.

В європейських країнах (Франція, Італія, Німеччина та Англія) теорія ансамблю не розвивається, і поняття «ансамбль» в архітектурі не використовується [1, с.22].

Утворення «прото-ансамблю» міста з неподільною образною освітньою просторовою структурою, що базується на структурованій концепції та подібних знакових освітніх архітектурних об'єктах, мистецьких образотворчих формах, площинних елементах – надзавдання для кожного міста. В архітектурознавстві термін «прото-ансамбль» майже не використовується.

Будь-які освітні заходи потребують площ для спілкувань, обміну досвідом, навчання, а постійний виставковий комплекс – це саме той об'єкт, який може повноцінно це забезпечити. Ця тема набуває актуальності і на сьогодні. У дослідженнях Ольги Савицької відзначається, що виставкова база в Україні потребує модернізації, гнучкості, а її процвітання залежить від менеджменту і сервісу [2]. Архітектурний ансамбль Національного комплексу «Експоцентр України» не виключення.

Представлена у 2017 р. програма розвитку Національного комплексу «Експоцентр України» на 40 років передбачає розвиток національного культурно-інноваційного центру з інноваційними кластерами, дозвілля та для майбутнього зростання [3] – важливий крок до модернізації, гнучкості та процвітання ансамблю культурного значення.

Архітектурний ансамбль комплексу слід розглядати у системі загального «прото-ансамблю» столиці, а в його сучасному архітектурно-містобудівному рішенні обов'язково повинні проявитися знаки української етнокультури. На цю особливість вказує архітектура українських павільйонів на виставках у радянські часи.

Аналіз архітектурних рішень перших українських виставкових павільйонів радянського часу показує, що в їх основу архітектори намагалися включити знакові змісти та елементи – фітоморфні символи української етнокультури: квіти, рослині мотиви – «вінок», «кокос», «дерево життя» та використовували стилі, які зумовлюють їх використання – «український архітектурний модерн» та «декоративізм». Подібна фітоморфна спрямованість у деталях неокласичних будівель частково проявляється в архітектурі окремих павільйонів на Виставці досягнень народного господарства Української радянської соціалі-

стичної республіки у м. Києві (1958 р.) – Національний комплекс «Експоцентр України».

Одним з яскравих прикладів оригінальної архітектурної композиції виставкової будівлі є український павільйон в Москві 1093 р. (архітектор – Віктор Троценко). Ідея зумовлює підняття частки будівлі над землею, прикраса фасаду башточкою, а тимпану фронтона розписами (художники з групи Михайла Бойчука) [4, с.132, 143]. Так сформувалася ідея павільйону, як своєрідної прохідної тріумфальної арки, у змісті форм якої можна прочитати такі асоціативні риси, як: заходимо – навчаймося, обходимо – надихаємося, проходимо – не повертаємося назад, а йдемо завжди вперед та створюємо щось нове (Рис.1А-В). Пізніше, подібну композицію з наскрізним проходом, було застосовано в архітектурно-планувальній структурі радянського павільйону на виставці в Парижі 1925 р. (архітектор – Костянтин Мельников): прохідні сходи наскрізь та прозорий дах з оригінальною просторовою структурою – двома рядами плит під нахилом, які перетиналися та спираліся одна на іншу [5, с.82-102]. Так ідея архітектора Віктора Троценка на початку ХХ століття – ідея просторовості, легкості та тримірності виставкової будівлі, на основі розвитку національних народних традицій, може задати тон для сучасного формотворення подібних будівель в Україні (принцип архітектурної композиції на основі символу – «арка-програма»).

В архітектурі наступного українського павільйону в Москві у 1937 р. (архітектор – Олексій Тацій), який був розкритикований та розібраний, також був використаний стиль «український архітектурний модерн» – були використані характерні фронтони у вигляді трапецій (Рис.1Г). У 1939 р. павільйон перебудували (архітектори – Олексій Тацій, Микола Іванченко), а в оформленні фасадів використали фітоморфні мотиви – «колоски», «вінок» (Рис.1Д). Ще одна перебудова українського павільйону була у 1954 р. та зумовила використання як фітоморфних («колоски», «вінок», «дерево життя») так і зооморфних мотивів на фасаді будівлі (Рис.1Е).

Таким чином ми можемо спостерігати за поступовим розвитком ідеї формування українських виставкових будівель, а для ансамблю Національний комплекс «Експоцентр України» визначити аутентичний образ для його формування – «дерево життя»: коріння (підгрунтя ідей), стебло-основа (збережені традиції) та гілки (інноваційні ідеї).

Проект із символічною назвою-акронімом «Компас» (Рис.2), був представлений кафедрою Основ архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури у грудні 2016 року в числі 95-ти проектів з 45-ти міст України на першій німецько-українській конференції міського розвитку – "Лейпцизька премія сталого міського розвитку в Україні", яка проходила у м. Києві для пошуку можливостей інтегрованого розвитку міст з метою підтримки сталого розвитку в Україні [6]. Проект об'єднав в собі ідеї утворення прото-ансамблю та розвитку туристичної, культурно-освітньої, мистецької та виставкової функції в столиці України.

Мета. Комплексний проект сталого розвитку сучас-

ного м. Києва – це проект «Компас», в акронім якого увійшли головні складові поняття: культура, освіта, мистецтво, «прото-ансамбль», столиця. Проект ставить за мету – реалізацію змістовної обґрунтованої програми утворення сучасного «прото-ансамблю» м. Києва для ще більших можливостей реалізації творчого потенціалу його мешканців різного віку – інноваторів, у тому числі і людей з особливими потребами.

Матеріали та методи. Крапкою відліку для проекту «Компас» пропонується вважати Національний комплекс «Експоцентр України».

Передумовою появи проекту «Компас» слугували попередні дослідження автора статті та експериментальне проектування. З метою пошуку виразної відповідного образу Національного комплексу «Експоцентр України» на кафедрі Основ архітектури і архітектурного проектування КНУБА були розроблені два варіанти дипломних проектів на теми: «Особливості формування виставкових комплексів на прикладі реконструкції ВДНГ в м. Києві» (Рис.3А) та «Реконструкція Національного комплексу «Експоцентр України» в м. Києві» (Рис.3Б) – керівник: кандидат архітектури, доцент – Тетяна Ладан. Проекти пропонують два варіанти розвитку містобудівної ландшафтної композиції з визначенням місць для розташування малих архітектурних форм на всій території комплексу та архітектурно-планувальних рішень нових будівель та споруд, згідно ідеї майбутнього зростання планувальної архітектурно-містобудівної структури Національного комплексу «Експоцентр України» на південній території комплексу.

Варіант 1. Основні знаки-символи, мотиви, які були взяті за прототипи для вирішення ландшафтного дизайну паркової території та архітектурно-планувальних рішень нових павільйонів – фітоморфні аналоги-образи України – «соняшник», «калина», «мальва», «колосок», які стають спленими пішохідними доріжками в єдиний композиційний декоративний візерунок, який нагадує «віночок». Образ нових корпусів павільйонів, які вписуються в існуючий природний ландшафт із максимальним його збереженням, стають основою «інноваційного парку» та міжнародної виставкової зони на південній частині комплексу, та відповідають фітоморфним та геоморфним аналогам, утворюють символічну структуру та загальну містобудівну композицію експоцентру – «вінок», який ніби залишила, співаючи пісні, одягнена у народний стрій дівчина-українка у квітучому садку... Форми нових виставкових павільйонів, вплетені в мальовничу систему доріжок, нагадують грона та ягоди каліни, геологічні нашарування, атоми та молекули – відповідно до тематики нових павільйонів. Композиційний принцип-символ – «арка-програма», крізь яку проходять відвідувачі – головна ідея павільйонів комплексу. Штучне водоймище у формі карти України утворює акцент в містобудівній композиції (див. Рис.3А).

Варіант 2. Основні знаки-символи, мотиви, які були взяті за прототипи для вирішення ландшафтного дизайну паркової території та архітектурно-планувальних рішень нових павільйонів – фітоморфні аналоги-образи – «дерево життя» («світлове дерево») та «колосок», які зростають з «вазону» – українського символу культури.

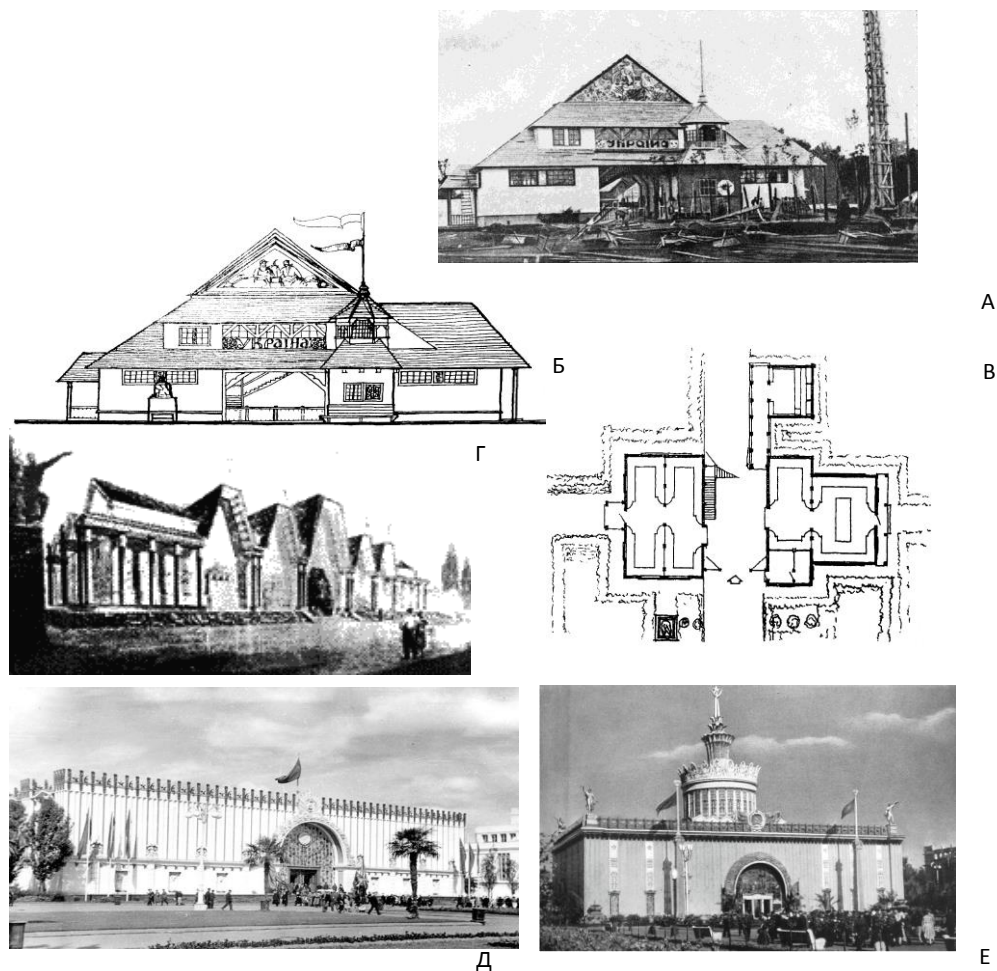

Рис. 1. Формування образу та знаків-символів українського павільйону в Москві (радянський період):

А – павільйон Української радянської соціалістичної республіки на Всеросійській сільськогосподарській та кустарно-промисловій виставці в Москві у 1923 р. (архітектор – Віктор Троценко, 1923 р.; фото: <http://oldmos.ru/old/photo/view/45150>);
 Б, В – фасад та план (малюнок архітектора Віктора Чепелика);

Г – павільйон Української радянської соціалістичної республіки на Всесоюзній сільськогосподарській виставці в Москві (архітектор – Олексій Тацій, 1937 р.; малюнок архітектора Віктора Чепелика);

Д – перебудова павільйону УРСР у 1939 р. (архітектори – Олексій Тацій, Микола Іванченко; фото: <http://arx.novosibdom.ru/node/2480>);

Е – перебудова павільйону УРСР у 1954 р. (архітектори – Олексій Тацій, Микола Іванченко; фото: <http://stilarhitekturi.livejournal.com/tag/ВДНХ>)

«Вазон» стає основою дизайну бруківки перед пропілеями вхідної групи, в якому розпочинає свій зріст мотив «дерево життя». «Вазон» прикрашається орнаментальними стрічками – мотивами, які виражають чотири історико-етнографічних райони України: Полісся, Лісостеп, Степ та Карпати. Територія експоцентру розподіляється на п'ять зон: тематичні виставки; відкриті тимчасові виставкові площі для проведення ярмарок по областям України; діловий центр; комплекс міжнародних та функціональних виставок; спортивно-розважальний комплекс. Всі зони зв'язуються між собою пішохідними доріжками та монорейковим транспортом. На даху ділового центру передбачається влаштування майданчику для гелікоптерів (див. Рис.3Б). Обидва проекти виражають сутність українських земель, поглядів архітекторів та митців різних поколінь та базуються на вивченні українських традицій, знаків української етнокультури. За концептуальною ідеєю, Національний комплекс «Експоцентр України» ставав інтерактивною базою для презентації тих інновацій, які генеруються в п'яти групах об'єктів: навчально-виховні заклади, заклади додаткової освіти, видовищні будівлі, транспортні розв'язки та площі, спортивні споруди –

основних складових проекту «Компас» (див. Рис.2).

Проект «Компас» складається з п'яти етапів, які представлені п'ятьма об'єктами для реконструкції та нового будівництва громадських будівель різних типів: 1. Навчально-виховні заклади (типові школи, ліцеї, коледжі); 2. Заклади додаткової освіти (палаці дітей та юнацтва та інші); 3. Видовищні будівлі; 4. Транспортні розв'язки та площі; 5. Спортивні споруди.

Зріст роботи над етапами та їх об'єктами також стає подібним зросту «дерева життя» (посилання на розвиток майбутнього зростання Національного комплексу «Експоцентр України» (див. Рис.3Б)), тому читаємо інформацію на ілюстрації також знизу – вверх (див. Рис.2).

Це пропозиції ступеневого захоочення мешканців міст (різного віку) ознайомитися, зацікавитися та практично вплинути на розвиток: всіх видів мистецтв, науки та техніки, а загалом на розвиток культурного прогресу України, який, в результаті, може бути гордо представлений на експозиціях світових виставок та у роботі відновлених павільйонів Національного комплексу «Експоцентр України». Кожен етап (об'єкт) має п'ять основних стадій розробки: 1. Передпроектні дослідження (об'єкту до реконструкції), вибір концепції (творчого

напрямку), розробка ескізних варіантів проектних рішень; 2. Побудова графічно-аналітичної композиційної моделі реконструкції; 3. Архітектурне проектування

(стадія – ескізний проект); 4. Оприлюднення; 5. Архітектурне проектування (стадія – робочий проект).

Рис. 2. Рекламний плакат проекту «Компас» (концепція дизайн-плакату проекту: архітектор – Тетяна Ладан, 2016 р.)

Перші дві стадії (Етапи 1-5) пройшли апробацію: під час стажування в Науково-проектному архітектурному бюро «Ліценз і Арх» (кандидат архітектури, доцент Тетяна Ладан, 2015) при складанні тем практичних завдань зі спеціальності «Реконструкція і нове будівництво громадських будівель і комплексів» для студентів 6 курсу (лекції – доктор архітектури, професор Олег Слещов; практичні заняття – кандидат архітектури, доцент

Тетяна Ладан).

Згідно з першою частиною часового плану (2012-2016), були досягнуті наступні результати.

Етап 1. Реконструкція та нове будівництво: навчально-виховні заклади – загальноосвітня школа №50 (вул. М. Ушакова, 12А, м. Київ). Ідея: школа, як перша сходинка при виборі свідомої творчої спрямованості молоді (побудована за типовим проектом кін. 1960-х рр.) отри-

мала проект реконструкції, відповідно до сучасних норм та професійного природничого спрямування: концепція «парад планет». Були запропоновані ключові концепції (творчі напрямки) для інших типових шкіл кін. 1960-х рр. (з розвитком фізичної культури, гуманітарного спря-

мування, вивчення технічних та природничих наук). Наближаючи майбутнє, використовуючи в проекті запропоноване використання сучасних видів транспорту – монорейкового [7].

Рис. 3. Фрагменти з дипломних проектів, кафедра Основ архітектури і архітектурного проектування, Київський національний університет будівництва і архітектури (керівник: кандидат архітектури, доцент – Тетяна Ладан):

А – Концепція «Вінок»: схема генерального плану, варіанти рішень нових павільйонів на перспективу (тема: «Особливості формування виставкових комплексів на прикладі реконструкції ВДНГ в м. Києві», автор: студентка – Марія Андрієнко, 2010 р.);

Б – Концепція «Дерево життя»: схема генерального плану, перспективи комплексу з висоти пташиного польоту, перспектива інтер'єру (тема: «Реконструкція Національного комплексу «Експоцентр України» в м. Києві», автор: студентка – Ілона Щедрина, 2011 р.).

Етап 2. Реконструкція та нове будівництво: заклади додаткової освіти – палац дітей та юнацтва та прилегла територія брівки Дніпровських схилів (вул. І. Мазепи, 13; Дніпровський узвіз, м. Київ). Ідея: це друга сходинка при виборі професійної творчої спрямованості дітей та юнацтва, який може виступати об'єктом, який буде приймати міжнародні фестивалі для дітей та юнацтва (в тому числі «Дитяче Євробачення») та виконувати функції міжнародного табору «Артек». Відповідно до містобудівної ситуації (наявність крутого рельєфу) та широкого профільного спрямування закладу реалізована концепція – «місто простору», «каскад», «палітра» зумовила розробку ескізних варіантів з утворенням сучасної динамічної мультифункціональної планувальної композиції з максимальним збереженням унікального природного середовища на схилах р. Дніпра.

Етап 3. Реконструкція та нове будівництво: видовищні будівлі – кінотеатр «Жовтень» та прилегла територія (вул. Костянтинівська, 26, м. Київ). Ідея: кінотеатр «Жо-

втень», який входить в реєстр закладів, які приймають міжнародні кінофестивалі – третя сходинка професійної творчої спрямованості мешканців міста різних поколінь. Серед інших кінотеатрів, кінотеатр «Жовтень» має ділянку навколо для можливості розширення функцій. Утворений проект знакового видовищного комплексу будівель – «порталу» у інші «творчі світи». Ескізні варіанти 1-4 сформували загальний образ комплексу як «фільму-картини». Комплекс отримав додаткові чотири кінозали різної місткості, ресторан, місця відпочинку для дітей та дорослих. Відбулися громадські обговорення щодо долі «Кінотеатру «Жовтень» архітектурна цінність – яким він повинен бути після ремонту?» (галерея «Карась», круглий стіл між спеціалістами в різних галузях – архітекторами, істориками, митцями, Тетяна Ладан, 26.01.2015).

Етап 4. Реконструкція та нове будівництво: транспортні розв'язки та площі – площа Перемоги, м. Київ. Ідея: площа для культурного відпочинку – людям, а транспо-

рту – майбутнє (підземні тунелі та рейковий транспорт). Проект значно розширив функцію площі (житло, офіси, освіта, розваги), виразність досягається за рахунок використання виразного образу готель «Либідь» як будівлі-каравели.

Етап 5. Реконструкція та нове будівництво: спортивні споруди – стадіон «Динамо» ім. Валерія Лобановського (вул. Михайла Грушевського, 3, м. Київ). Ідея: динамічне повертання нового сучасного стадіону над історичним – кінетика. Проект передбачив утворення правильної орієнтації стадіону – північ-південь. Ескізний варіант передбачає утворення кінетичного перекриття, кінетичних павільйонів, використання сучасного виду транспорту – рейкового – наскрізь споруди, що утворює театральний ефект.

Результати та їх обговорення. В ході наукових досліджень, реконструкції та експериментального проектування нових будівель та споруд, під час розробки завдань індивідуальних графічно-аналітичних робіт та дипломних проектів, була проаналізована архітектура об'єктів – складових етапів проекту «Компас», які можуть бути основою культурно-освітнього мистецького «прото-ансамблю» столиці. Вибрані об'єкти пройшли крізь призми: образів-знаків української етнокультури, потреб суспільства, «духу міста» та отримали одночасне

значне розширення функцій – сучасне навчання, можливість вільної генерації ідей, їх презентація.

Висновки. Комплексний підхід до поставлених проектних завдань проекту «Компас» поступово наближає нас до вирішення мети – утворення ансамблю найвищого ступеня – «прото-ансамблю» столиці України м. Києва. Пропонується такий архітектурно-містобудівний культурно-освітній мистецький простір, який утворює посилання до першоджерел, знаків-символів української етнокультури, вивчення свого коріння, світових досягнень, надихає на творчість та новітні відкриття на всіх етапах зростання поколінь. Одночасно є можливість сталого розвитку туристичної сфери діяльності, оскільки визначені об'єкти стають знаковими, образними та можуть бути основними складовими нових туристичних маршрутів містом. Проект «Компас» – це своєрідний навігатор, який полегшить орієнтування мешканців столиці у багатозаровому історичному архітектурно-містобудівному просторі міста та визначить сучасні крапки тяжіння – об'єкти розвитку культури, освіти, мистецтва та інновацій – складові «прото-ансамблю» столиці, а Національний комплекс «Експоцентр України» спрямує стрілку символічного компасу до інновацій у світле майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амелянц А.А. Развитие представлений об ансамбле в теории градостроительства: Автореф. дис... канд. архит.: 18.00.01 / А.А. Амелянц; Моск. архитектур. ин-т.– М., 2004.– 22 с.
2. Савицька О.С. Принципи архітектурно-планувальної організації виставкових комплексів: Автореф. дис... канд. архит.: 18.00.02 / О.С. Савицька; Київ. нац. ун-т буд-ва і архит.– К., 2005.– 20 с.
3. http://www.expocenter.com.ua/ua/about_vdng/letsfuture/
4. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн / Упорядник З.В. Мойсеєнко-Чепелик.– К.: КНУБА, 2000.– 378 с.
5. Хан-Магомедов С.О. Константин Мельников.– М.: Архитектура-С.– 2007.– 296 с.
6. Лейпцизька премія сталого міського розвитку в Україні: <https://www.prostir.ua/?grants=konskurs-lejptsyzka-premiya-intehrovanoho-rozvytku-mist-v-ukrajini>
7. Ладан Т.М. Альтернативний вид транспорту (рейковий) та його вплив на архітектуру та композиційно-планувальну структуру сучасних будівель та споруд // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Науково-технічний збірник. Випуск 23.– К.: КНУБА, 2010, С.358-368

REFERENCES

1. A. Amelyants. Development of ideas about the ensemble in the theory of town planning: Abstract of the thesis Diss... PhD arch.: 18.00.01 / A. Amelyants; Moscow Architectural Institute.– Moscow, 2004.– 22 p.
2. O. Savitska. Principles of architectural-planning decisions of exhibition complexes: Abstract of the thesis Diss... PhD arch.: 18.00.02 / O. Savitska; Kyiv National University of Construction and Architecture.– Kyiv, 2005.– 20 p.
4. W. Chepelyk. Art Nouveau in Ukrainian Architecture / Compiler Z. Moiseenko-Chepelyk.– Kyiv: Kyiv National University of Construction and Architecture, 2000.– 378 p.
5. S. Khan-Magomedov. Konstantin Melnikov.– Moscow: Architecture-S.– 2007.– 296 p.
6. Leipzig award for stable development in Ukraine: <https://www.prostir.ua/?grants=konskurs-lejptsyzka-premiya-intehrovanoho-rozvytku-mist-v-ukrajini>
7. T. Ladan. Alternative mode of transport (rack) and its integration into the architecture and composition-planning structure of modern buildings and structures // Modern problems of architecture and town planning: Scientific-technical collection. Issue 23.– K.: KNUCA, 2010, 358-368 p.

Cultural and Educational Art Proto-Ensemble of the Capital City: the project «Compass» – Kyiv

T. M. Ladan

Abstract. The «Compass» project is described, which is intended to create the Cultural and Educational Art Ensemble of the Capital City of the highest standard – «proto-ensemble» in Kyiv. The main project objects, stages of its implementation are determined. The starting point the «Compass» project is proposed consider the National Complex «Expocenter of Ukraine». Experimental conceptual projects for its reconstruction and expansion to the south are proposed. The artistic figurative and symbolic approach to architectural and town-planning solutions of buildings and structures, spaces on the basis of appeal to the main signs of Ukrainian ethnoculture is used.

Keywords: the project «Compass» – cultural and educational art proto-ensemble of the capital city, symbol, image, National complex «Expocentre of Ukraine», Kyiv, signs of Ukrainian ethnoculture.

Культурно-образовательный художественный «прото-ансамбль» столицы: проект «Компас» – г. Киев

T. M. Ladan

Аннотация. Описан проект «Компас», который предназначен для создания культурно-образовательного художественного ансамбля столицы наивысшей степени – «прото-ансамбля» г. Киева. Определены основные объекты проекта, этапы его реализации. Точкой отсчёта для проекта «Компас» предлагается считать Национальный комплекс «Экспоцентр Украины». Предлагаются экспериментальные концептуальные проекты его реконструкции и расширения в будущем в южную сторону. Используется художественный образно-символический подход к архитектурно-градостроительным решениям зданий и сооружений, пространств на основе обращения к главным знакам украинской этнокультуры.

Ключевые слова: проект «Компас» – культурно-образовательный художественный «прото-ансамбль» столицы, символ, образ, Национальный комплекс «Экспоцентр Украины», г. Киев, знаки украинской этнокультуры.